

ONTVANGEN 25 FEB 2009

Bond Heemschut, Vereniging tot bescherming van cultuurmonumenten in Nederland. Opgericht in 1911. Beschermvrouwe H.M. de Koningin.

Provinciale Commissie Noord-Holland

Nederlandse Tuinenstichting, Nieuwezijds Voorburgwal 75 sous, 1012 RE Amsterdam

Aan het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Laren
Postbus 5
1250 AA Laren

Uithoorn, 20 februari 2009
Kenmerk: G08.08.776.806
Betreft: aanwijzing Esseboom 2 als gemeentelijk monument

Geacht college,

Zoals wij eerder schreven: Laren is in het rijke bezit van een uniek bejaardencomplex: het Rosa Spier Huis.

Dit huis is een begrip in den lande. Het kan niet vaak genoeg gezegd worden hoe bijzonder het Rosa Spier Huis is: een volstrekt unieke gemeenschap van oudere kunstenaars en wetenschappers in een inspirerend woon- werk- en verzorgingscomplex.

Dit wordt tot uitdrukking gebracht in de verschijningsvorm: een paviljoenachtige opzet naar ontwerp van het bureau Goldschmidt en Verbruggen in een tuin, ontworpen door Mien Ruys. Het complex bestaat uit wooneenheden, vaak gecombineerd met ateliers, gegroepeerd rondom gemeenschappelijke ruimten zoals koffiehoecken, kleine en grote bibliotheken, werkruimten, expositieruimten en een concertzaal. Op geraffineerde wijze wordt de tuin met het gebouw verweven. De tuin bouwt als het ware voort op de ruimtelijke opzet van het gebouw. De voorbeeldige wijze waarop tuin en gebouw een eenheid vormen is uniek. Juist deze unieke verwevenheid van tuin en gebouw verdient naar onze mening bescherming.

Het Rosa Spier Huis is in 1969 in gebruik genomen. De ontwerpen van huis en tuin dateren uit de tweede helft van de jaren zestig, de bloeitijd van de zogenaamde "Forum-architectuur", genoemd naar het architectuurtijdschrift Forum. Hierin werd gepleit voor een humane architectuur waarin de menselijke maat en de relaties tussen gebouwde en sociale structuren centraal staan. Het Rosa Spier Huis is een representant van deze stroming, die ook wel (weinig adequaat) het Nederlands structuralisme genoemd wordt. Veel gebouwen, die tot deze stroming gerekend kunnen worden, worden bedreigd, zijn reeds verdwenen of onherstelbaar verminkt. Over het algemeen zijn ze te jong om voor rijksbescherming in aanmerking te komen. Zo ook het Rosa Spier Huis.

Mien Ruys (1904 – 1999) was een der belangrijkste Nederlandse tuinarchitecten uit de twintigste eeuw. Haar werk is sterk beïnvloed door het Nieuwe Bouwen, met name de architectengroepen de "8 en Opbouw" en later door "Forum". Zij heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de integratie van architectuur en tuinarchitectuur, een thema dat juist in gebouw en tuin van het Rosa Spier Huis zo duidelijk tot uiting komt. Zij bezat een grote kennis van het plantmateriaal en besteedde veel aandacht aan het ruimtelijk effect en de schoonheid van de beplanting.

/2

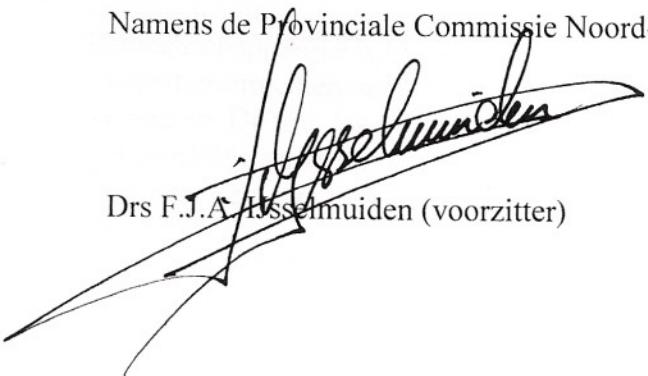
Mien Ruys heeft bijzondere zorg besteed aan haar ontwerp voor de tuin van het Rosa Spier Huis en werkte er drie jaar aan (van 1967 tot 1969). Volgens medewerkers van haar heeft zij indertijd met grote betrokkenheid aan dit project gewerkt en was ze trots op het resultaat. Haar originele ontwerp is bewaard gebleven; het dossier bestaat uit niet minder dan 47 afzonderlijke tekeningen (inclusief detailplannen voor een groot aantal onderdelen van de tuin). De tuin is in nauwe samenhang met het gebouw ontworpen. Bijzonder knap is hoe de ruimten in de tuin corresponderen met de ruimten in het gebouwencomplex. Vanuit alle kamers hebben de bewoners uitzicht op de prachtige tuin die door Mien Ruys rondom en in samenhang met het gebouw is gecomponeerd.

In de loop der jaren zijn vele van de door Mien Ruys ontworpen tuinen verdwenen of onherkenbaar veranderd. De tuin bij het Rosa Spier Huis is op hoofdlijnen nog intact en verdient bescherming. De tuin is van algemeen cultuurhistorisch belang vanwege zijn grote tuinhistorische waarde, ensemblewaarde en zeldzaamheid. Bijzondere kwaliteiten zijn de positie binnen het oeuvre van Mien Ruys, de relatie tussen huis en tuin alsmede de vormgeving van de tuin met zijn karakteristieke beplanting.

De Bond Heemschut en de Nederlandse Tuinenstichting verzoeken u hierbij gezamenlijk om het complex de status van gemeentelijk monument te verlenen.

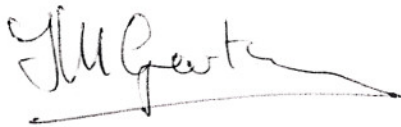
Met vriendelijke groet,

Namens de Provinciale Commissie Noord-Holland van de Bond Heemschut,

Drs F.J.A. Hisselmuizen (voorzitter)

Mw. A.I.Th. Mars (secretaris)

Namens de Nederlandse Tuinenstichting,

Mw. I.M. Geertsema-Key (voorzitter)

Mw. M.T. Spoon (secretaris)